

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie X./2017
Senát II

Nález:

spisová značka	IV. ÚS 283/2011
populárny názov	Porušenie kontradiktórnosti konania a princípu rovnosti zbraní
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces a možno ho kvalifikovať ako odňatie možnosti konať pred súdom. V niektorej veci môže byť absencia stanoviska účastníka konania, ktorý podal odvolanie k vyjadreniu druhého účastníka konania, k jeho odvolaniu pre rozhodnutie vo veci právne irelevantná. O taký prípad ide podľa názoru ústavného súdu vtedy, keď súd rozhodujúci o opravnom prostriedku nezaložil svoje rozhodnutie na vyjadrení k opravnému prostriedku (teda vtedy, keď vyjadrenie k opravnému prostriedku nemalo zásadný vplyv na rozhodnutie o opravnom prostriedku).
skutkový stav a základné fakty	Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky uznesením sp. zn. IV. ÚS 283/2011 zo 7. júla 2011 odmietol. Sťažovateľka nespokojná s výsledkom konania vedeného ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 283/2011 podala sťažnosť č. 17127/12 Európskemu súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), v ktorej namietala, že jej vec nebola spravodlivo a verejne prerokovaná. O sťažnosti sťažovateľky rozhodol ESLP rozsudkom Trančíková proti Slovenskej republike z 13. januára 2015, v ktorom konštatoval porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V nadväznosti na rozsudok ESLP vo veci Trančíková proti Slovenskej republike z 13. januára 2015 a uplatniac postup podľa § 75 ods. 1 zákona o ústavnom súde, sťažovateľka ústavnému súdu doručila 9. októbra 2015 návrh na obnovu konania, ktorým sa domáha obnovy konania vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. IV. ÚS 283/2011 a zrušenia uznesenia ústavného súdu zo 7. júla 2011, ktorým ústavný súd jej (pôvodnú) sťažnosť odmietol. Vychádzajúc z odôvodnenia predmetného rozsudku ESLP z 13. januára 2015, ústavný súd dospel k záveru, že v prerokovanej veci sú splnené podmienky na obnovu konania, preto obnovu konania v napadnutom konaní nálezom sp. zn. III. ÚS 650/2015 z 24. februára 2016 povolil. Súčasne na účely opätovného preskúmania pôvodných sťažnostných námietok sťažovateľky ďalším výrokom

	<p>zrušil napadnuté uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 283/2011 zo 7. júla 2011 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Po povolení obnovy konania bola vec sťažovateľky v súlade s čl. II bodom 7 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie 1. 3. 2016 – 28. 2. 2017 pridelená II. senátu ústavného súdu, ktorý o nej konal a rozhodoval v zložení uvedenom v záhlaví tohto nálezu.</p> <p>Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou okresnému súdu okrem iného domáhala vydania veci – nákladného motorového vozidla značky TATRA 815 S3 proti žalovanému.</p> <p>Okresný súd rozsudkom č. k. 37 C 86/2007-101 z 28. októbra 2009 žalobu sťažovateľky zamietol. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 24 Co 64/2010-166 z 27. októbra 2010 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil a zaviazal ju nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v sume 148,61 €.</p> <p>Rozsudok krajského súdu sťažovateľka napadla dovolaním. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 24/2011 z 20. apríla 2011 bolo jej dovolanie ako neprípustné odmietnuté a sťažovateľka bola zaviazaná nahradiť žalovanému trovy dovolacieho konania v sume 77,29 €.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci považoval ústavný súd za kľúčové vysporiadať sa s námietkou sťažovateľky o nevyhlásení rozsudku krajského súdu verejne a s námietkou, že jej krajským súdom nebolo doručené vyjadrenie žalovaného k jej odvolaniu proti rozsudku prvého stupňa.</p> <p>K námietke nevyhlásenia rozsudku krajského súdu verejne</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že postupom krajského súdu, ktorý rešpektoval procesno-právne predpisy (dodržanie postupu ustanoveného v § 156 ods. 3 OSP) nemohlo dôjsť k naplneniu dovolacieho dôvodu odňatia možnosti sťažovateľky konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP. Odôvodnenie najvyššieho súdu obsiahnuté v napadnutom uznesení preto podľa názoru ústavného súdu v tejto časti napĺňa atribúty ústavne udržateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia, a preto ústavný súd považuje túto námietku sťažovateľky za neopodstatnenú. Len pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že tento jeho záver korešponduje so zisteniami a záverom Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého táto námietka sťažovateľky nemala náležitý skutkový základ, keďže v rozpore s jej tvrdeniami bol napadnutý rozsudok krajského súdu verejne vyhlásený v súlade s príslušnými vnútroštátnymi pravidlami.</p> <p>K námietke nedoručenia vyjadrenia žalovaného</p> <p>Analyzujúc svoju doterajšiu judikatúru aplikovateľnú na námietku sťažovateľky, podľa ktorej nedoručením vyjadrenia žalovaného k jej odvolaniu smerujúcemu proti rozhodnutiu prvostupňového súdu došlo k neprípustnému zásahu do jej práv garantovaných ústavou a dohovorom, ústavný súd konštatuje, že vo viacerých svojich rozhodnutiach dospel k záveru, že nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces (m. m. I. ÚS 2/05, I. ÚS 100/04, I. ÚS 335/06, IV. ÚS 19/2012), a možno ho kvalifikovať ako odňatie možnosti konať pred súdom (I. ÚS 156/07).</p> <p>Zároveň ústavný súd ale konštatuje, že argumenty uvádzané najvyšším súdom v citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia korešpondujú s právnymi názormi, ktoré vyslovil v niektorých svojich rozhodnutiach. Na základe týchto právnych názorov ústavný súd pripustil (IV. ÚS 19/2012), že v niektorej veci môže byť absencia stanoviska účastníka konania, ktorý podal odvolanie k vyjadreniu druhého účastníka konania, k jeho odvolaniu pre rozhodnutie vo veci právne irelevantná. O taký prípad ide podľa názoru ústavného súdu vtedy, keď súd rozhodujúci o opravnom prostriedku nezaložil svoje rozhodnutie na vyjadrení k opravnému prostriedku (teda vtedy, keď vyjadrenie k opravnému prostriedku nemalo zásadný vplyv na rozhodnutie o opravnom prostriedku). Možno poukázať aj na uznesenie sp. zn. IV. ÚS 462/2010 z 20. decembra 2010, v ktorom ústavný súd akcentoval, že prvostupňový súd má zákonnú povinnosť doručiť odvolanie bezodkladne ostatným účastníkom konania, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, má povinnosť vyzvať účastníkov konania, aby sa k odvolaniu vyjadrili; iná povinnosť mu z Občianskeho súdneho</p>

poriadku (§ 209a ods. 1 OSP a ani z iných jeho ustanovení) nevyplýva. Z Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva ani povinnosť odvolacieho súdu predložiť druhému účastníkovi konania spätne na zaujatie stanoviska vyjadrenie druhého účastníka konania k opravnému prostriedku, avšak pokiaľ ide o odvolacie konanie uskutočňované bez nariadenia ústneho pojednávania, malo by byť vyjadrenie k opravnému prostriedku poskytnuté na zaujatie stanoviska druhému účastníkovi konania.

V posudzovanej veci sťažovateľky ESEP zdôraznil, že konkrétny význam dotknutého vyjadrenia je len málo dôležitý, keďže je na účastníkoch konania, aby posúdili, či si dokument vyžaduje, aby sa k nemu vyjadrili alebo nie. Súčasne reagoval na argument vlády Slovenskej republiky, ktorá poukázala na prípad Ringier Axel Springer Slovakia (rozhodnutie ESEP zo 4. 10. 2011, sťažnosť č. 35090/07) a uviedol, že prípad sťažovateľky sa líši od citovaného prípadu, v ktorom sťažujúca sa spoločnosť nepreukázala, že nedoručené vyjadrenie bolo akýmkoľvek odôvodneným názorom, ktorý skutočne mal alebo aspoň mohol mať akýkoľvek relevantný vplyv na napadnuté rozhodnutie, zatiaľ čo v prípade sťažovateľky nebolo pochyb o tom, že vyjadrenie žalovaného predstavovalo riadnu právnu a skutkovú argumentáciu. Na základe uvedeného Európsky súd pre ľudské práva dospel k záveru, že v sťažovateľkinej veci sa nepreukázalo, že v prípade, ak by mala sťažovateľka možnosť oboznámiť sa s vyjadrením žalovaného k odvolaniu a prípadne k nemu zaujať stanovisko, nemalo by to žiaden vplyv na výsledok konania či už preto, lebo prijatý právny záver nepripúšťal diskusiu, alebo z akéhokoľvek iného osobitného dôvodu. Na tomto základe Európsky súd pre ľudské práva uzavrel, že opomenutím povinnosti doručiť rovnopis písomného vyjadrenia žalovaného sťažovateľke došlo k popretiu jej práva na spravodlivé súdne konanie (rozsudok ESEP Trančíková proti Slovenskej republike z 13. 1. 2015, body 43, 44, 46 a 47).

V niektorých výnimočných prípadoch dospel Európsky súd pre ľudské práva v minulosti aj k záveru, že neposkytnutie písomného vyjadrenia alebo dokumentov v konaní a nemožnosť sťažovateľa zaujať k nemu stanovisko nemožno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivý proces. Európsky súd pre ľudské práva tak rozhodol v prípade, keď by priznanie tých práv a možností vyjadriť sa, ktorých bol sťažovateľ v skutočnosti pozbavený, nemalo podľa jeho názoru žiaden vplyv na výsledok konania, keďže zvolený právny prístup nedával priestor na ďalšiu diskusiu (pozri rozsudok ESEP z 28.6.2016 vo veci Čičmanec proti Slovenskej republike, bod 60). Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva je dôležitou aj skutočnosť, či sa sťažovateľ mohol alebo nemohol účinne brániť práve z toho dôvodu, že mu nebolo doručené uvedené vyjadrenie, to znamená, či by doručenie uvedeného vyjadrenia malo dopad na výsledok sporu alebo nie (porovnaj rozsudok vo veci Verdú Verdú proti Španielsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 43432/02, body 25 a 27).

Ústavný súd zohľadňujúc právne názory vyslovené v rozsudku ESEP Trančíková proti Slovenskej republike z 13. januára 2015 dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu, spočívajúcim v tom, že nedoručil sťažovateľke vyjadrenie žalovaného k jej odvolaniu proti rozhodnutiu prvostupňového súdu, a teda jej svojím postupom ani neumožnil zaujať stanovisko k vyjadreniu žalovaného, krajský súd porušil jednu z požiadaviek spravodlivého procesu, a síce požiadavku zaistenia kontradiktórnosti konania. Rovnako nerespektoval požiadavku kontradiktórnosti konania ako súčasť práva na spravodlivý proces ani najvyšší súd ako dovolací súd, ktorý svojím rozhodnutím procesné pochybenie krajského súdu nenapravil.

Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:

Základné práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a na prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24 Co 64/2010 z 27. októbra 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 24/2011 z 20. apríla 2011 porušené boli.

Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24 Co 64/2010 z 27. októbra 2010 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 24/2011 z 20.

	<u>apríla 2011 zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 2/05, I. ÚS 100/04, I. ÚS 335/06, IV. ÚS 19/2012, I. ÚS 156/07, IV. ÚS 19/2012, IV. ÚS 462/2010 EŠLP: Trančíková proti Slovenskej republike z 13. 1. 2015, body 43, 44, 46 a 47, Nideröst-Huber proti Švajčiarsku z 18. 2. 1997, bod 23 a 24, Verdú Verdú proti Španielsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 43432/02, body 25 a 27, Čičmanec proti Slovenskej republike z 28.6.2016, bod 60
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	konanie-kontradiktórnosť občianske súdne konanie-občiansko-právne konanie konanie-princíp rovnosti zbraní v konaní práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na rovnosť účastníkov v konaní

spisová značka	II. ÚS 361/2016
populárny názov	Striedavá osobná starostlivosť
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	03.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 41 ods. 6 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pre realizáciu striedavej osobnej starostlivosti je dôležitá určitá miera zrelosti, ústretovosti a kooperácie medzi rodičmi. Ak sa vzťahy medzi rodičmi javia byť značne eskalované s rozhodnutím o striedavej osobnej starostlivosti je potrebné počkať na vytvorenie určitého režimu vzájomnej kooperácie v záujme maloletého.
skutkový stav a základné fakty	Matka maloletého sa na okresnom súde návrhom z 13. júla 2012 domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému s tým, že maloletý bude zverený do jej osobnej starostlivosti. Otec maloletého podal proti napadnutému rozsudku okresného súdu 6. októbra 2015 odvolanie v časti zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky s poukazom na v tom čase platné a účinné ustanovenia § 205 ods. 2 písm. c), d) a f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) z dôvodu, že okresný súd - neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, - dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, - napadnutý rozsudok okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Krajský súd napadnutým rozsudkom napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil.
z odôvodnenia	V prípade, keď súdy rozhodujú o úprave styku rodičov s dieťaťom, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Rozhodnutím súdu by tomuto dieťaťu malo byť umožnené týkať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie vzťahov je spravídla vždy v „najlepšom záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd sa zhodol so záverom okresného súdu o tom, že obaja rodičia – matka aj otec maloletého – majú predpoklady na to, aby maloletý im bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti. Napriek tomuto záveru však konajúce súdy identifikovali ďalšie relevantné dôvody, pre ktoré nerozhodli kladne o striedavej osobnej

starostlivosti. Vzhľadom na to je potom pre ústavný súd irelevantné osobitne reagovať na argumentáciu sťažovateľov v sťažnosti, v ktorej poukazujú na závery znaleckých posudkov a kolízneho opatrovníka o osobnostných, materiálnych a iných predpokladoch otca maloletého na zvládnutie striedavej osobnej starostlivosti. Ústavný súd sa v tejto súvislosti obmedzuje len na konštatovanie, že sťažovatelia interpretujú závery vyplývajúce zo znaleckých posudkov a vyjadrenia kolízneho opatrovníka subjektívne, a zdôrazňuje, že (ne)spôsobilosť otca maloletého (sťažovateľa) zabezpečiť starostlivosť o maloletého nebol dôvodom ich rozhodnutia o nezverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

Okresný súd považoval pri tomto svojom závere v prvom rade za relevantnú vzdialenosť medzi Ružomberkom a Bratislavou – bydliskami rodičov maloletého – a tiež praktické dôsledky, ktorým by maloletý bol vystavený kvôli tejto vzdialenosti – špecificky poukázal na nutnosť navštevovať dve školy.

Následne okresný súd poukázal na významné zmeny v živote maloletého, ktoré predchádzali jeho rozhodnutiu, predovšetkým presťahovanie sa matky maloletého do Ružomberka, opustenie spoločnej domácnosti s otcom maloletého v auguste 2012, následne niekoľkomesačný pobyt v Bratislave na základe návrhu otca maloletého a následný ďalší pobyt v Ružomberku.

Okresný súd ďalej poukázal na závery znaleckých posudkov, ktoré hodnotili psychický stav maloletého, pričom na základe zistení znalcov dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť by pre maloletého pôsobila ako ďalšia výrazná životná zmena. Uviedol, že by išlo o štvrtú výraznú životnú zmenu v relatívne krátkom časovom rámci, preto považoval za dôležité stabilizovať životné a výchovné prostredie maloletého, a to aj s prihliadnutím na to, že maloletý sa pozitívne adaptoval v Ružomberku.

Okresný súd napokon poukázal na to, že najideálnejšou formou striedavej osobnej starostlivosti je, keď dieťa zostáva v jednom byte a v pravidelných intervaloch sa striedajú jeho rodičia (tzv. nesting, pozn.). Pri tej forme striedavej starostlivosti, keď sa premiestňuje maloleté dieťa, považoval za dôležitý faktor vzájomnú komunikáciu a vzájomné vzťahy rodičov. V tomto smere poukázal na to, že v čase jeho rozhodovania, vzájomné vzťahy rodičov maloletého nedávali dostatočnú záruku na to, aby striedavá osobná starostlivosť fungovala uspokojivo.

Podľa názoru ústavného súdu treba vziať do úvahy aj skutočnosť, že v čase rozhodovania okresného súdu mal maloletý 6 až 9 rokov, čo vo svojej podstate spochybňuje jeho spôsobilosť dostatočne vyhodnotiť, o akú zmenu v jeho živote by išlo v prípade, ak by bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti, a či by ju dokázal zvládnuť. Aj znalkyne sa vyjadrovali v tomto smere značne opatrne, keďže nemali osobnú skúsenosť s takto realizovanou striedavou osobnou starostlivosťou.

Ústavný súd poukazuje na to, že v uvedených okolnostiach veci nebolo úlohou konajúcich súdov hľadať vinníka rozpadu vzťahov medzi rodičmi. Ich úlohou bolo primárne hodnotiť dopad uvedených skutočností na život maloletého a tiež na to, aké usporiadanie vzťahov bude v najlepšom záujme maloletého. Skutkové okolnosti prípadu navyše naznačujú nielen to, že obaja rodičia sú spôsobilí na zvládnutie výchovy a starostlivosti maloletého, ale tiež to, že obaja majú tendenciu uprednostniť aj vlastné záujmy na úkor maloletého – o tom svedčí napr. odchod matky zo spoločnej domácnosti, ale aj konštatované osobnostné rysy otca maloletého, napr. tendencia k manipulácii, vzájomné chyby rodičov pri výchove, určitá nekompatibilita výchovných modelov rodičov s potrebou ich zladenia a pod.

Pokiaľ ide o úroveň vzájomných vzťahov rodičov a schopnosť ich vzájomnej komunikácie – ide aj podľa názoru ústavného súdu o dôležitý faktor pri realizácii príslušnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností – vrátane realizácie striedavej osobnej starostlivosti. Uvedené však nemožno interpretovať tak, že podmienkou striedavej osobnej starostlivosti sú ideálne a harmonické vzťahy medzi rodičmi maloletého dieťaťa. Vo väčšine prípadov je prirodzené, že medzi rodičmi maloletého pretrvá určitá miera napätia, nezhody a antipatie, ktorá by však nemala prekročiť rozumnú mieru, negatívne ovplyvňujúcu fyzický a psychický vývoj maloletého. Uvedená skutočnosť však sama osebe nepredstavuje prekážku pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej

starostlivosti. Rozhodujúca je intenzita napätia a nezhôd a tiež hodnotenie tejto skutočnosti v kontexte s ďalšími okolnosťami, ktoré je potrebné vyhodnotiť v každom individuálnom prípade a v rôznych (relatívne častých) časových intervaloch – spravidla niekoľkokrát za rok.

Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:

Sťažnosti sťažovateľov nevyhoveli.

Odlíšné stanovisko sudcu Lajosa Mészároša:

Vo veci sťažovateľov všeobecné súdy svoje rozhodnutia o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky postavili na záveroch, podľa ktorých (i) maloletý dosahuje vynikajúce výsledky v škole, ktorú navštevuje v Ružomberku, okrem toho si veľmi pozitívne rozvíja svoj talent v mimoškolských činnostiach a v prípade jeho zverenia do striedavej rodičovskej starostlivosti by došlo podľa všeobecných súdov v tomto období k vážnemu narušeniu, ba až k znemožneniu výkonu minimálne niektorých z týchto ďalších činností, ktoré vykonáva popri štúdiu. Zároveň všeobecné súdy dodali, že v (ii) prípadoch, kde komunikácia rodičov dieťaťa je problematická a ich vzťahy sú vážne narušené, nie je v zásade striedavá rodičovská starostlivosť vhodným spôsobom úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Súdy taktiež (iii) argumentovali príliš veľkou vzdialenosťou medzi Bratislavou a Ružomberkom (približne 270 km).

Čo sa týka prvého dôvodu, na ktorom Okresný súd Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) a následne i krajský súd postavili svoje rozhodnutia, takýto dôvod (argumentácia návštevou školy a vykonávaním mimoškolských aktivít) *prima facie* nie je podľa môjho názoru možné považovať za legitímny a relevantný, keďže sa týka prakticky všetkých školopovinných detí a jeho uplatnenie by v podstate znamenalo, že princíp rovnosti rodičov, pokiaľ ide o starostlivosť o maloletých, by nebolo možné adekvátne uplatniť a striedavá starostlivosť ako inštitút najviac sa približujúci „ideálnemu“ stavu spoločnej starostlivosti *by bol prakticky neuplatniteľný* v prípadoch, keď rodičia maloletého nežijú v jednej obci.

K druhému okruhu výhrad, pre ktoré sa všeobecné súdy nerozhodli pre striedavú starostlivosť o maloletého a podľa ktorých v prípadoch, kde komunikácia rodičov dieťaťa je problematická a ich vzťahy sú vážne narušené, nie je v zásade striedavá rodičovská starostlivosť vhodným spôsobom úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu.

Som nútený konštatovať, že všeobecné súdy nekládli žiaden dôraz na vyjadrenie maloletého Richarda o tom, že chce bývať s otcom, resp. že s ním chce tráviť viac času v Bratislave. Rozhodnutím zveriť maloletého Richarda do osobnej starostlivosti matky prakticky „*odignorovali názor a vôľu maloletého*“. Zároveň všeobecné súdy neuviedli žiadne presvedčivé (legitímne) argumenty, ktorými by reagovali na zistenia kolízneho opatrovníka, pracovníka referátu poradensko-psychologických služieb UPSVaR alebo znalkyne týkajúce sa vôle maloletého byť častejšie s otcom, resp. týkajúce sa zmysluplnosti a vhodnosti striedavej starostlivosti.

Opakovane dávam do pozornosti, že aj v období pred jeho rozhodovaním maloletý Richard navštevoval otca v Bratislave [maloletý Richard je s matkou v Ružomberku od 14. augusta 2012, pričom z vykonaného dokazovania (pozri napr. výpoveď matky na pojednávaní 18. apríla 2013 alebo odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu na s. 22) vyplýva, že otec udržiaval kontakt s maloletým Richardom po presťahovaní sa maloletého s matkou do Ružomberka práve v Bratislave] a predmetnú vzdialenosť medzi Ružomberkom a Bratislavou do rozhodovania všeobecných súdov opakovane absolvoval. Inak by to nebolo ani po prijatí napadnutého rozsudku, keďže ten potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorý upravil stretávanie sa otca s maloletým Richardom tak, že neurčil, v ktorom meste je otec maloletého oprávnený sa stretávať s maloletým. Naopak, z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu je zrejmé, že pôjde o byt otca maloletého v Bratislave, kde má maloletý Richard zariadenú izbu a vytvorené podmienky na bývanie.

Vzhľadom na uvedené uzatváram, že všeobecné súdy, a teda aj krajský súd, ktorého napadnutý rozsudok bol predmetom prieskumu, vzhľadom na dokázaný skutkový stav podľa môjho názoru neodôvodnili svoje rozhodnutia o nevhodnosti striedavej starostlivosti o maloletého Richarda, ktorá má byť

	preferovaným spôsobom úpravy vzťahu rodičov a maloletého dieťaťa relevantným spôsobom, a rozhodli tak <i>arbitrárne</i> . Napriek tomu, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, všeobecné súdy žiadnymi legitímnymi argumentmi alebo potrebou ochrany nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu neodôvodnili predmetné rozhodnutia, resp. napriek jednoznačne dokázanému skutkovému stavu, <i>prejavenej vôle</i> maloletého Richarda byť častejšie s otcom a skutočnému vzťahu maloletého Richarda k obom rodičom, všeobecné súdy pochybili, keď v okolnostiach danej veci maloletého zverili do osobnej starostlivosti matky. Závety všeobecných súdov o nevhodnosti striedavej starostlivosti nekorešpondujú s reálnym stavom vzťahov v rodine Bodnárovcov ani s dokázaným skutkovým a skutočným stavom nimi prerokovávanej veci a najmä <i>najlepším záujmom</i> maloletého dieťaťa.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: II. ÚS 596/2014 ÚS ČR: III. ÚS 2298/15 – bod 16, I. ÚS 3216/13, II. ÚS 3765/11, I. ÚS 2482/13, I. ÚS 1554/14
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	maloletý rodičovské práva, rodina dieťa-záujem dieťaťa dieťa-úprava práv a povinností k maloletému

spisová značka	II. ÚS 797/2016
populárny názov	Zastúpenie advokátskym koncipientom
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	18.05.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	V súlade s princípom rovnosti zbrani a so základným právom na rovnosť účastníkov konania, nemôže byť výklad zákona, podľa ktorého na jednej strane žalobcu môže zastupovať jeho zamestnanec majúci právnické vzdelanie, avšak v prípade zastúpenia žalobcu advokátom nemôže za tohto konať jeho advokátsky koncipient majúci takisto právnické vzdelanie.
skutkový stav a základné fakty	Rozhodnutím Daňového úradu Bratislava V (ďalej len „daňový úrad“) sp. zn. 604/230/132416/09/Avar nebol sťažovateľke priznaný nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za zdaňovacie obdobie október 2008 v sume 25 961,93 € a zároveň jej bola uložená daňová povinnosť v sume 4 248,62 €. Toto rozhodnutie odôvodnil daňový úrad na základe predchádzajúcej kontroly, podľa ktorej mal preukázané, že sťažovateľka dodala tovar bulharskému odberateľovi, ktorý vo vzťahu k sťažovateľke vystupoval ako zdaniteľná osoba, keďže predložil preukaz o pridelení identifikačného čísla ako platcu DPH, avšak neskôr sa zistilo, že v skutočnosti zdaniteľnou osobou v kritickom čase nebol. Podľa daňového úradu sťažovateľka nespĺňala podmienku na oslobodenie od DPH. Rozhodnutím Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) sp. zn. I./222/3207-28875/2010/991031-r z 8. marca 2010 bolo rozhodnutie daňového úradu potvrdené. Sťažovateľka podala žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia finančného riaditeľstva s tým, že správne orgány sa vôbec nezaoberali jej námietkou (ne)aplikácie smernice. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 S 182/2010-52 zo 17. januára 2012 bolo rozhodnutie finančného riaditeľstva zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie, pričom finančnému riaditeľstvu bola uložená povinnosť riadne sa vysporiadať s námietkou (ne)aplikácie smernice. Ďalším rozhodnutím finančného riaditeľstva č. 1020502/1/963174/2012/5060-r zo 7. mája 2012 bolo rozhodnutie daňového úradu opätovne potvrdené. Sťažovateľka 17. júla 2012 podala novú žalobu o preskúmanie rozhodnutia finančného riaditeľstva.

	<p>Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 S 154/2012 z 11. apríla 2014 bola žaloba zamietnutá.</p> <p>Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 60/2014 z 28. apríla 2016 bol rozsudok krajského súdu potvrdený.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa § 250a Občianskeho súdneho poriadku (platného a účinného do 30. júna 2016) žalobca musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná; to neplatí vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu, alebo ak ide o preskúmanie rozhodnutia a postupu vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu, poskytovania zdravotnej starostlivosti, vo veciach priestupkov a vo veciach azylu a doplnkovej ochrany.</p> <p>Podľa názoru najvyššieho súdu treba citované ustanovenie považovať za lex specialis vo vzťahu k ustanoveniu § 25 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Znamená to, že v správnom súdnictve žalobca môže byť zastúpený len advokátom, nie teda aj advokátskym koncipientom.</p> <p>Ústavný súd v okolnostiach danej veci považuje za rozhodujúce, že priamym dôsledkom výkladu ustanovenia § 250a Občianskeho súdneho poriadku, ktorý si osvojili krajský súd a najvyšší súd, bolo, že na pojednávaní krajského súdu sťažovateľka ako žalobkyňa nebola vôbec zastúpená (jej štatutárny orgán nebol na pojednávaní prítomný a substituujúci advokátsky koncipient vyslaný splnomocneným advokátom sťažovateľky nebol ako právny zástupca sťažovateľky krajským súdom pripustený a na pojednávaní mohol byť prítomný iba ako verejnosť). Naproti tomu na pojednávaní bola prítomná poverená zástupkyňa finančného riaditeľstva ako žalovaného, pričom vo veci samej sa aj v mene finančného riaditeľstva vyjadřila. Finančné riaditeľstvo teda malo možnosť svojou argumentáciou priamo na pojednávaní vplývať na rozhodnutie krajského súdu, hoci sťažovateľka takúto možnosť nemala. Takáto procesnoprávna situácia je v zrejmom protiklade s princípom rovnosti zbraní (čl. 6 ods. 1 dohovoru), resp. so základným právom na rovnosť účastníkov konania (čl. 47 ods. 3 ústavy).</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 5 Sžf 60/2014 z 28. apríla 2016 porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 60/2014 z 28. apríla 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</u></p> <p>Odlíšné stanovisko sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej:</p> <p>Nesúhlasím s rigidným uplatnením princípu rovnosti zbraní v tejto veci bez zohľadnenia špecifik správneho súdnictva a jeho podstaty, na ktoré ústavný súd opakovane vo svojej judikatúre poukazuje (IV. ÚS 428/09, I. ÚS 430/2013, IV. ÚS 310/2011). Je to okrem iného aj osobitosť účastníkov konania v správnom súdnictve. Jedným z účastníkov v správnom súdnictve je totiž profesionalitou nadaný správny orgán a druhým fyzická osoba alebo právnická osoba, o ktorej právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach [§ 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov] sa má rozhodovať/rozhoduje. Na podporu svojho názoru uvádzam, že podľa judikatúry najvyššieho súdu (napr. 3 Sžf/104/2014, m. m. 3 Sžo/22/2014) absencia povinného právneho zastúpenia advokátom v konaní podľa druhej časti piatej hlavy OSP je odstrániteľným nedostatkom, na ktorý najvyšší súd prihliada pri svojom rozhodovaní; napr. vo veci sp. zn. 3 Sžo/22/2014 zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení okrem iného uviedol, že „Najvyšší súd má za to, že v prejednávanej veci nejde o výnimku v druhej časti ustanovenia § 250a O. s. p. Keďže ide o odstrániteľnú podmienku konania, bolo povinnosťou krajského súdu sa pokúsiť nedostatok tejto podmienky odstrániť, t. j. vyzvať žalobcu na predloženie plnej moci na zastupovanie spolu s poučením o možnosti podľa § 30</p>

	O. s. p. a § 250d ods. 3 O. s. p.“.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06 ESELP: Szwabovicz c. Švédsko, Ankerl c. Švajčiarsko
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	rovnosť, rovnoprávnosť rovnosť, rovnoprávnosť-princíp rovnosti

spisová značka	II. ÚS 175/2017
populárny názov	Rozhodovanie o väzbe
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	22.06.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 písm. c Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	Trestné konanie je proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Až po skončení tohto procesu možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je trestne stíhaný za zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. d) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona s ďalšími 5 spoluobvinenými osobami. Uznesením okresného súdu zo 14. augusta 2016 vzal sudca pre prípravné konanie sťažovateľa do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku rozhodol o tom, že väzbu sťažovateľa nenahradí dohľadom probačného a mediačného úradníka. Krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu zrušil a súčasne sťažovateľa zobral do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Rovnako ako okresný súd väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.
z odôvodnenia	Právo obvineného na obhajobu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru treba považovať nepochybne aj za súčasť konania o väzbe. Treba ho teda považovať za súčasť procesných práv obvineného aj podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy. Povinnosťou všeobecných súdov je umožniť obvinenému uplatnenie práva na obhajobu tak, aby sa zachoval jeho reálny obsah a zmysel. Inak by totiž toto právo nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne. Výklad príslušných ustanovení dotknutých právnych predpisov musí byť preto taký, aby uplatnenie práva na obhajobu v konaní o väzbe sa obvinenému reálne umožnilo. Z kópie časti spisu okresného súdu sp. zn. Tp 43/2016, vyžiadaného ústavným súdom v rámci rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľovho spoluobvineného, vedenej pod sp. zn. I. ÚS 665/2016, a z následného rozhodnutia ústavného súdu z 9. novembra 2016, ústavný súd zistil, že okresný súd rozhodoval o návrhu prokurátora Okresnej prokuratúry Dunajská Streda (ďalej len „okresná prokuratúra“) z 13. augusta 2006 na vzatie do väzby vo vzťahu k piatim obvineným, ktorí sa mali spoločným konaním dopustiť skutku bližšie špecifikovaného v označenom návrhu. Jedným z týchto obvinených bol aj sťažovateľ. Jednotlivých obvinených vypočúval sudca pre prípravné konanie

	<p>okresného súdu postupne, vždy za prítomnosti prokurátora okresnej prokuratúry podávajúceho návrh na vzatie do väzby a obhajcov obvinených. Sťažovateľ bol vypočúvaný ako posledný v poradí. O každom výsluchu bola okresným súdom spísaná zápisnica o jeho priebehu, ako aj o vydaných rozhodnutiach o väzbe a možnosti jej nahradenia dohľadom probačného a mediačného úradníka. Na záver všetky osoby prítomné na výsluchu zápisnicu podpísali. Spis okresného súdu za každou zápisnicou o výsluchu ktoréhokoľvek z obvinených obsahuje písomné vyhotovenie uznesenia o väzbe vydaného po vykonaní výsluchu a pripojené doručenký, z ktorých vyplýva, že obvineným bola bezprostredne po výsluchu 14. augusta 2016 doručená nielen kópia zápisnice o výsluchu a písomné vyhotovenie uznesenia, ale aj návrh okresnej prokuratúry. Zo zápisnice o výsluchu prvého obvineného, ktorý prebiehal od 16.00 h, tiež vyplýva, že návrh na vzatie obvinených (vrátane sťažovateľa) do väzby bol „krátkou cestou“ doručený aj obhajcom obvinených. V čase výsluchu sťažovateľa, ktorý prebiehal od 19.15 h, už teda jeho obhajca disponoval návrhom prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby. Sťažovateľovi bol návrh doručený po ukončení jeho výsluchu.</p> <p>Dňa 18. augusta 2016 bolo krajskému súdu doručené písomné odôvodnenie sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o väzbe. Pre účely podania uvedenej sťažnosti mal sťažovateľ k dispozícii aj návrh prokurátora na vzatie do väzby, pričom v konaní pred krajským súdom mohol uplatniť konkrétne argumenty proti jednotlivým dôvodom väzby, čo aj učinil. Časť ním uvedenej argumentácie o nedostatku väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku krajský súd aj akceptoval, čo sa odrazilo v zrušení rozhodnutia okresného súdu a následne v obsahu nového rozhodnutia krajského súdu. Rozhodnutím krajského súdu teda bolo napravené procesné pochybenie okresného súdu, keďže krajský súd vec znovu prerokoval, pričom sťažovateľ mal v sťažnostnom konaní možnosť naplno uplatniť svoje argumenty proti dôvodom väzby. V materiálnom chápaní mal teda možnosť proti dôvodom uvedeným v návrhu prokurátora vecne argumentovať. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej sa trestné konanie považuje za proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. V tomto prípade bolo pochybenie okresného súdu v priebehu konania napravené, keďže rozhodnutie okresného súdu bolo zrušené a vec bola znovu prerokovaná krajským súdom. Pre tento účel mohol sťažovateľ predložiť všetky argumenty týkajúce sa konkrétnych dôvodov väzby.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosti sťažovateľa nevyhoveli.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 177/09
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	obvinenie, obvinený doručenie, doručovanie väzba-vzatie do väzby návrh

spisová značka	II. ÚS 176/2017
populárny názov	Rovnosť zbrání v odvolacom konaní
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	06.07.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1

	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 5</p>
analytická právna veta	<p>Nedoručením vyjadrenia protistrany sťažovateľke v odvolacom konaní došlo k porušeniu jej práva ako strany v občianskom súdnom konaní na rovnosť zbraní (rovnosť strán konania) podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ale aj princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „obstarávateľ“) 22. novembra 2011 vyhlásilo vo Vestníku verejného obstarávania, ako aj v Úradnom vestníku Európskej únie verejnú súťaž na predmet zákazky „<i>Vzdelávacie kurzy: Opatrovateľská starostlivosť</i>“. Predpokladaná hodnota zákazky bola 1 967 163 € bez DPH. Išlo o nadlimitnú zákazku na poskytnutie služieb. Zákazka sa týkala projektu financovaného z fondov Európskej únie „<i>Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Vzdelávanie a príprava pre trh práce, Zvyšovanie zamestnanosti a zamestnateľnosti znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie</i>“.</p> <p>Po uskutočnení verejnej súťaže obstarávateľ listom sp. zn. Čs.: AA/2012/031233, Čs.: AA/2012/05601 z 30. mája 2012 oznámil sťažovateľke, že jej ponuka v časti týkajúcej sa východoslovenského, stredoslovenského a západoslovenského regiónu bola vyhodnotená ako úspešná a obstarávateľ ju prijal. V liste sa tiež uvádzalo, že ak Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ako riadiaci orgán schváli dokumentáciu, bude možné pristúpiť k uzatvoreniu rámcovej dohody, na čo bude sťažovateľka vyzvaná. Tento list bol sťažovateľke doručený 12. júna 2012.</p> <p>Listom z 25. septembra 2012 obstarávateľ oznámil sťažovateľke, že predlžuje lehoty viazanosti ponúk, keďže na základe žiadosti ministerstva ako riadiaceho orgánu 27. júla 2012 začal vykonávať kontrolu postupu zadávania zákazky pred uzavretím zmluvy z vlastného podnetu, avšak táto kontrola nebola k 25. septembru 2012 skončená. K predĺženiu lehoty viazanosti ponúk došlo predbežne do 31. decembra 2012 s tým, že konečný termín predĺženej lehoty viazanosti bude známy až po doručení rozhodnutia z kontroly.</p> <p>Na opakované žiadosti sťažovateľky domáhajúcej sa uzatvorenia rámcovej zmluvy obstarávateľ listom z 28. septembra 2012 uviedol, že ministerstvo môže schváliť dokumentáciu až potom, čo Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“) vydá rozhodnutie z kontroly, keďže ministerstvo podalo úradu žiadosť o výkon kontroly pred uzatvorením zmluvy. Obstarávateľ tiež uviedol, že nevie označiť termín podpisu rámcovej zmluvy a že proti jeho postupu neboli po skončení elektronických aukcií podané nijaké žiadosti o nápravu, ale ani námietky zo strany uchádzačov. Jediným revíznym postupom je kontrola pred uzatvorením zmluvy na základe žiadosti riadiaceho orgánu (ministerstva).</p> <p>Obstarávateľ v liste z 8. novembra 2012 opätovne uviedol, že dokumentácia z verejného obstarávania je na úrade, a to na základe podnetu ministerstva. Ďalej uviedol, že 30-dňová lehota na vydanie rozhodnutia z kontroly uplynula najneskôr 10. októbra 2012.</p> <p>Rozhodnutím úradu sp. zn. 1254/7000/2012-OK/5 z 20. decembra 2012, ktoré bolo sťažovateľke doručené 2. januára 2013, bolo obstarávateľovi nariadené zrušiť verejnú súťaž na predmet zákazky „<i>Vzdelávacie kurzy: Opatrovateľská starostlivosť</i>“ v lehote 30-dní od doručenia rozhodnutia.</p> <p>Žalobou zo 14. januára 2013 podanou na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sa sťažovateľka domáhala zrušenia rozhodnutia úradu z 20. decembra 2012 a vrátenia veci na ďalšie konanie. Rozhodnutiu vytykala nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov, nesprávne právne posúdenie vecí, skutočnosť, že zistenie skutkového stavu, z ktorého napadnuté správne rozhodnutie vychádzalo, bolo v rozpore s obsahom spisov, a že v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia, bola zistená vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia.</p> <p>Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 S 10/2013 z 22. mája 2014 bola žaloba sťažovateľky zamietnutá.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala odvolanie, pričom</p>

	<p>rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžf 80/2014 z 23. augusta 2016 bol rozsudok krajského súdu potvrdený. Rozsudok najvyššieho súdu bol právnej zástupkyňi sťažovateľky doručený 19. septembra 2016.</p>
z odôvodnenia	<p>Sťažovateľka z procesnoprávneho hľadiska namieta, že hoci úrad podal na jej odvolanie proti rozsudku krajského súdu vyjadrenie, ktoré však jej, ale ani jej právnej zástupkyňi krajským súdom, ale ani najvyšším súdom doručené nebolo, o existencii a obsahu vyjadrenia sa dozvedela až z doručeného rozsudku najvyššieho súdu. Okrem toho, podľa jej presvedčenia všeobecné súdy ignorovali jej žalobné a odvolacie námietky, hoci tieto boli pre posúdenie veci významné a podstatné.</p> <p>Z pohľadu ústavného súdu prichodí predovšetkým zo skutkového hľadiska konštatovať, že hoci medzi stranami konania nebolo jednoznačne nesporné, že vyjadrenie úradu k odvolaniu sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu nebolo sťažovateľke, resp. jej právnej zástupkyňi doručené (najvyšší súd na základe vlastného spisu nevedel zaujať v tejto otázke po skutkovej stránke stanovisko), podľa zistenia ústavného súdu vyjadrenie úradu nebolo sťažovateľke, resp. jej právnej zástupkyňi doručené, a preto nepochybne nemala možnosť zaujať k vyjadreniu vlastné stanovisko.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu uvedený postup najvyššieho súdu (nedoručenie vyjadrenia úradu k odvolaniu sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu) sa javí z ústavnoprávneho hľadiska ako neakceptovateľný.</p> <p>Rovnosť zbraní je inherentným prvkom spravodlivého procesu. Právo na spravodlivý proces zaručený čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa právo, aby každá strana občianskeho súdneho konania mala primeranú možnosť brániť svoju záležitosť pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane (Ankerl c. Švajčiarsko z 23. 10. 1996). Rovnaký princíp vyplýva aj z čl. 47 ods. 3 ústavy.</p> <p>Jedným z prvkov spravodlivého procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je jeho kontradiktórny charakter. Každá strana musí v zásade mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkou predloženou súdu na účel ovplyvnenia jeho rozhodnutia a vyjadriť sa k nim (Mantovanelli c. Francúzsko).</p> <p>Súdne rozhodnutie je výsledkom konfrontácie medzi stranami, z ktorých každá musí mať možnosť vyjadriť sa a popierať požiadavky, dôkazy a argumenty druhej strany. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby sa vypočuli jej argumenty a návrhy.</p> <p>Požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali príležitosť oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi a podanými vyjadreniami a reagovať na ne, sa vzťahuje na konanie o opravných prostriedkoch rovnako, ako aj na konanie pred prvostupňovým súdom, a to bez ohľadu na to, že v podaní neboli uplatnené žiadne nové argumenty (Hudáková a ďalší c. Slovenská republika).</p> <p>Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru všeobecného súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhý účastník konania. Ten rozhodne o tom, aké stanovisko zaujme.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 80/2014 a jeho rozsudkom z 23. augusta 2016 porušil základné právo sťažovateľky na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžf 80/2014 z 23. augusta 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	<p>ÚS SR: I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013, II. ÚS 148/2014, II. ÚS 32/2016</p> <p>ESLP: Trančíková c. Slovenská republika, Hudáková a ďalší c. Slovenská republika, Mantovanelli c. Francúzsko</p>
súvisiace právne predpisy	

klúčové slová	doručenie, doručovanie účastník konania
----------------------	--

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 491/2017
populárny názov	Zrušenie neodkladného opatrenia
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	03.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1
analytická právna veta	Jednou zo zákonných podmienok zrušenia predbežného opatrenia, ako aj neodkladného opatrenia je odpadnutie dôvodov, pre ktoré bolo nariadené [§ 77 ods. 2 OSP a § 334 CSP]. Zákoným dôvodom zrušenia predbežného opatrenia (vrátane neodkladného opatrenia) je zmena tých pomerov, ktoré oproti stavu rozhodujúcemu v čase jeho nariadenia boli relevantné pre jeho nariadenie. Z uvedeného potom a contrario vyplýva, že existencia/trvanie týchto dôvodov vytvára zároveň zákonnú prekážku, aby sa strana domáhajúca jeho zrušenia mohla dôvodne tohto návrhu aj domôcť. Súd v rámci rozhodovania o zrušení uznesenia o nariadení predbežného opatrenia nemôže preskúmavať správnosť pôvodného uznesenia o predbežnom opatrení, ako to požadoval sťažovateľ, ale musí sa zaoberať iba otázkou, či strana domáhajúca sa zrušenia predbežného opatrenia vo svojom návrhu tvrdí také skutočnosti, ktoré nastali po vyhlásení uznesenia o predbežnom opatrení a ktoré zároveň znamenajú aj zmenu skutkových okolností/pomerov (vrátane situácie, keď v priebehu konania nastane kvalitatívny posun v otázke miery preukázania rozhodujúcich skutočností, napr. keď z pôvodne osvedčenej skutočnosti po vykonaní príslušného dokazovania je preukázané, že táto nie je splnená).
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je žalovaným v konaní vedenom Okresným súdom Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 245/2013, v ktorom sa žalobca na základe žaloby z 29. októbra 2013 (doručenej okresnému súdu 29. novembra 2013) a doplnenou 5. mája 2014 domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Žalobca sa v priebehu označeného súdneho konania návrhom z 28. júla 2015 doručeným okresnému súdu toho istého dňa domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by okresný súd zakázal sťažovateľovi (žalovanému) nakladať s nehnuteľnosťami bližšie konkretizovanými v označenom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Okresný súd o predmetnom návrhu žalobcu rozhodol uznesením sp. zn. 5 C 245/2013 z 24. augusta 2015 tak, že návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Proti uzneseniu okresného súdu z 24. augusta 2015 podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 21 Co 341/2015 z 30. novembra 2015 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu z 24. augusta 2015 v časti zmenil a nariadil predbežné opatrenie ukladajúce sťažovateľovi zákaz nakladania s nehnuteľnosťami konkretizovanými vo výroku tohto uznesenia a v prevyšujúcej časti uznesenie okresného súdu z 24. augusta 2015 potvrdil. Následne sťažovateľ v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 5 C 245/2013 podal 25. januára 2016 návrh na zrušenie predbežného opatrenia nariadeného uznesením krajského súdu z 30. novembra 2015. O predmetnom návrhu sťažovateľa rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 5 C 245/2013 z 13. apríla 2016 tak, že návrh na jeho zrušenie ako nedôvodný zamietol.

	<p>Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 19 Co 165/2016 z 12. júla 2016 potvrdil uznesenie okresného súdu z 13. apríla 2016.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia uznesenia krajského súdu z 12. júla 2016 v nadväznosti na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľa dospel k záveru, že označené rozhodnutie krajského súdu ústavne akceptovateľným zodpovedalo všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto ho nemožno hodnotiť ako arbitrárne.</p> <p>Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že jedným z dôvodov, ktorý viedol k procesnému neúspechu sťažovateľa, bola skutočnosť, že všeobecné súdy rozhodujúce o návrhu sťažovateľa na zrušenie uznesenia krajského súdu z 30. novembra 2015 nezistili takú zmenu pomerov v porovnaní so stavom, ktorý tu bol v čase nariadenia predbežného opatrenia, ktorá by odôvodňovala zrušenie nariadeného predbežného opatrenia.</p> <p>V súvislosti s kľúčovou argumentáciou sťažovateľa o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu ako dôvodu na zrušenie predbežného opatrenia je potrebné z hľadiska chronológie priebehu jednotlivých procesných úkonov vykonaných v priebehu označeného súdneho konania uviesť, že z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu sp. zn. 5 C 245/2013 nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v doterajšom priebehu konania dávali do iného svetla než na začiatku súdneho konania. Ďalej je tiež potrebné uviesť, že z obsahu označeného súdneho spisu vyplýva, že argumentácia sťažovateľa o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu bola už súčasťou jeho vyjadrenia z 24. októbra 2014 (doručeného okresnému súdu 27. októbra 2014), ktorým reagoval na skutkovú a právnu argumentáciu žalobcu uvedenú v jeho žalobe, pričom táto skutočnosť časovo predchádzala rozhodovaniu všeobecných súdov o návrhu žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia.</p> <p>Rovnako z argumentácie sťažovateľa uvedenej v návrhu na zrušenie predbežného opatrenia, ako aj z obsahu jeho odvolania proti uzneseniu okresného súdu z 13. apríla 2016 nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by jeho argumentáciu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu po skutkovej a právnej stránke posúvali do inej roviny než tej, ktorá bola rozhodujúcou už v čase vydania uznesenia krajského súdu z 30. novembra 2015, ktorým krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu z 24. augusta 2015 tak, že nariadil žalobcom požadované predbežné opatrenie.</p> <p>Ako už bolo uvedené, jednou zo zákonných podmienok zrušenia predbežného opatrenia, ako aj neodkladného opatrenia je odpadnutie dôvodov, pre ktoré bolo nariadené [§ 77 ods. 2 OSP a § 334 CSP]. Zákonným dôvodom zrušenia predbežného opatrenia (vrátane neodkladného opatrenia) je zmena tých pomerov, ktoré oproti stavu rozhodujúcemu v čase jeho nariadenia boli relevantné pre jeho nariadenie. Z uvedeného potom a contrario vyplýva, že existencia/trvanie týchto dôvodov vytvára zároveň zákonnú prekážku, aby sa strana domáhajúca jeho zrušenia mohla dôvodne tohto návrhu aj domôcť.</p> <p>Táto konštrukcia je v podstate reflexiou požiadavky, že aj v prípade právoplatných nemeritórnych rozhodnutí je potrebné chrániť stav nimi vytvorený a zamedziť jeho následným revíziám, čo znamená, že o otázkach, o ktorých už súd právoplatne rozhodol, nebude možné v prebiehajúcom konaní na tom istom skutkovom a právnom základe vydať obsahovo iné (protikladné) rozhodnutie (porovnaj napr. stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. mája 2011).</p> <p>Vychádzajúc z už uvedeného potom súd v rámci rozhodovania o zrušení uznesenia o nariadení predbežného opatrenia nemôže preskúmavať správnosť pôvodného uznesenia o predbežnom opatrení, ako to požadoval sťažovateľ, ale musí sa zaoberať iba otázkou, či strana domáhajúca sa zrušenia predbežného opatrenia vo svojom návrhu tvrdí také skutočnosti, ktoré nastali po vyhlásení uznesenia o predbežnom opatrení a ktoré zároveň znamenajú aj zmenu skutkových okolností/pomerov (vrátane situácie, keď v priebehu konania nastane kvalitatívny posun v otázke miery preukázania rozhodujúcich skutočností, napr. keď z pôvodne osvedčenej skutočnosti po vykonaní príslušného dokazovania je preukázané, že táto nie je splnená), pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené. Len iný názor dotknutej strany sporu bez relevantnej zmeny</p>

	<p>skutkových okolností na hodnotenie otázok rozhodujúcich pre nariadenie predbežného opatrenia preto nevytvára dostatočný predpoklad na rozhodovanie všeobecného súdu o zrušení predbežného opatrenia.</p> <p>Vychádzajúc z už uvedeného možno uzavrieť, že iba takéto chápanie právnej úpravy regulujúcej inštitút predbežného opatrenia, resp. neodkladného opatrenia nepredstavuje neprípustný zásah do právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia a je zároveň aj ústavne udržateľné.</p> <p>V súvislosti s namietaným porušením hmotných práv sťažovateľa (čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy) ústavný súd konštatuje, že všeobecné súdy, rešpektujúc ústavnoprocenčné princípy garantujúce základné právo strán sporu na súdnu ochranu, v konaní o ochranu tohto práva a v spojení s ním posúdili aj namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy, ktorý porušenie týchto práv vnímal ako sekundárny dôsledok porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd dospel k záveru, že aj z hľadiska posúdenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva podnikateľ podľa čl. 35 ods. 1 ústavy nebol postup krajského súdu ani svojvoľný a ani arbitrárny a jeho rozhodnutie je aj z pohľadu poskytnutej ochrany týmto právam ústavne udržateľné.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	predbežné opatrenie legitimácia-vecná arbitrárnosť

spisová značka	II. ÚS 575/2017
populárny názov	Správca konkurznej podstaty
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	14.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 11 ods. 1</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 26 ods. 1</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1</p>
analytická právna veta	Odvolaný správca konkurznej podstaty sa môže domáhať ochrany svojich práv len v súvislosti s tým, že bol odvolaný, a nie v súvislosti s tým, že bola iná osoba ustanovená za správcu a táto mala mať zákonnú prekážku výkonu funkcie správcu. Ustanovením konkrétnej osoby za správcu nie sú dotknuté práva odvolaného správcu.
skutkový stav a základné fakty	Uznesením okresného súdu sp. zn. 8 R 3/2014 z 1. apríla 2015 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu a za správcu bola ustanovená sťažovateľka. Okresný súd uznesením sp. zn. 8 R 3/2014 z 28. septembra 2015 návrh

	<p>sťažovateľky na odmietnutie návrhu schôdze veriteľov na výmenu správcu zamietol. Predmetné uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 190/2015 z 5. októbra 2015.</p> <p>Následne okresný súd uznesením sp. zn. 8 R 3/2014 zo 6. novembra 2015 odvolal sťažovateľku z funkcie správcu a do funkcie ustanovil nového správcu. Toto uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 219/2015 z 13. novembra 2015.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 8 R 3/2014 z 28. septembra 2015 a uznesením okresného súdu sp. zn. 8 R 3/2014 zo 6. novembra 2015</p> <p>Súd je oprávnený odvolať pôvodného správcu bez návrhu za podmienok ustanovených v § 42 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V prípade, že takto súd rozhodne (odvolá správcu), je povinný bezodkladne zvolať schôdzu veriteľov na účely schválenia návrhu na nového správcu. Súd potom ustanoví rozhodnutím toho správcu, na ktorom sa uznesie schôdza veriteľov. Pokiaľ by sa schôdza veriteľov neuzniesla na novom správcovi, súd je oprávnený ustanoviť nového správcu aj bez rozhodnutia schôdze náhodným výberom (§ 42 ods. 5 veta in fine zákona o konkurze a reštrukturalizácii).</p> <p>Súd rozhoduje o odvolaní správcu aj na návrh, pričom aktívnu legitimáciu na podanie takého návrhu má veriteľský výbor alebo zabezpečený veriteľ. Pokiaľ sú splnené podmienky pre odvolanie správcu ustanovené v § 42 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii alebo v zákone o správcoch, konkurzný súd je povinný bezodkladne správcu z funkcie odvolať. Nového správcu ustanoví konkurzný súd na základe rozhodnutia schôdze veriteľov, ktorú je povinný na tento účel bezodkladne zvolať, alebo aj bez tohto návrhu, ak schôdza konkurzných veriteľov sa neuznesie na novom správcovi (§ 42 ods. 5 veta in fine zákona o konkurze a reštrukturalizácii).</p> <p>Zabezpečený veriteľ môže podať návrh konkurznému súdu na odvolanie doterajšieho správcu z funkcie, ale nie je oprávnený navrhnúť a ani ustanoviť nového správcu.</p> <p>Konkurzný súd je ďalej povinný rozhodovať o zbavení funkcie pôvodného správcu a ustanovení nového správcu aj na základe rozhodnutia schôdze veriteľov. Podľa § 36 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii o výmene správcu sa rozhoduje vždy na prvej schôdzi veriteľov. Ako to vyplýva z § 36 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, konkurzný súd rozhoduje o odvolaní pôvodného správcu z funkcie a ustanovení nového správcu na základe doručenej zápisnice zo schôdze veriteľov, ktorá sa uzniesla na výmene správcu. Výmenou správcu pritom zákon rozumie schválenie návrhu na ustanovenie nového správcu zo zoznamu správcov, pričom schôdza veriteľov v zásade nerozhoduje o odvolávaní doterajšieho správcu, i keď programom prvej schôdze veriteľov je výmena správcu. Rozhodnutie schôdze veriteľov má len deklaratórny účinok a je takou právnou skutočnosťou, na základe ktorej je konkurzný súd povinný v prípade, že schôdza veriteľov schválila návrh na ustanovenie nového správcu, rozhodnúť o zbavení doterajšieho správcu jeho funkcie a ustanovení nového správcu, ktorého schôdza veriteľov schválila, alebo ak nebudú splnené zákonom ustanovené podmienky, rozhodnúť o odmietnutí hlasovania schôdze veriteľov. Funkcia správcu, tak ako je uvedené, je kreovaná vždy na základe rozhodnutia konkurzného súdu, a to aj vtedy, keď o výmene správcu rozhodne schôdza veriteľov (§ 36 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).</p> <p>V okolnostiach posudzovanej veci okresný súd rozhodoval o návrhu na zbavenie funkcie pôvodného správcu (sťažovateľky) a o ustanovení nového správcu, ktorého hlasovaním navrhla prvá schôdza veriteľov na základe doručenej zápisnice o priebehu prvej schôdze veriteľov konanej 10. júla 2015. Tomu predchádzalo rozhodovanie okresného súdu o návrhu sťažovateľky na odmietnutie návrhu schôdze veriteľov na výmenu správcu z dôvodu, že veriteľskou schôdzou schválenému novému správcovi bráni vo výkone funkcie správcu úpadcu zákonná prekážka a možno mať pochybnosti o nezaujatosti správcu ako správcu úpadcu.</p> <p>Zo zápisnice o priebehu prvej schôdze veriteľov úpadcu konanej 10. júla 2015</p>

nesporne vyplýva, že veritelia ako účastníci konkurzného konania oprávnení na schôdzi veriteľov hlasovať nemali dôvodné pochybnosti o nestrannosti a nezaujatosti navrhovaného správcu a ako oprávnené osoby na podanie návrhu na zrušenie uznesení predmetnej schôdze veriteľov vyjadrili v závere zápisnice, že neuplatňujú námietku rozporu prijatého uznesenia so zákonom. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania a znenia príslušných zákonných ustanovení nezistil skutočnosti, ktoré by spôsobili neplatnosť prijatých uznesení. Na základe takto zisteného skutkového stavu okresný súd rozhodol o zbavení sťažovateľky jej funkcie správcu a ustanovil správcu, na ustanovení ktorého sa uzniesla prvá schôdza veriteľov. V konečnom dôsledku je potrebné konštatovať, že okresný súd po preskúmaní zákonom ustanovených podmienok realizoval len vôľu veriteľov, ktorá bola riadne vyjadrená na schôdzi veriteľov konanej 10. júla 2015.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení okresného súdu ústavný súd konštatuje, že okresný súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a ústavne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení sú napadnuté uznesenia okresného súdu aj požadovaným spôsobom odôvodnené.

V konečnom dôsledku konkurzný súd musel ustanoviť za správcu tú osobu, ktorú zvolila schôdza veriteľov a v prípade, ak by tomuto ustanovenému správcovi bránila vo výkone funkcie nejaká zákonná prekážka, len okresný súd ako konkurzný súd môže a musí zvolať schôdzu veriteľov a na základe schôdze veriteľov ustanoviť inú osobu za správcu. Z uvedených dôvodov nemohlo dôjsť napadnutým uznesením okresného súdu sp. zn. 8 R 3/2014 z 28. septembra 2015 k porušeniu sťažovateľkou označených práv.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

V súvislosti s namietaným porušením základných práv garantovaných čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 listiny, ako aj práva garantovaného čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že ich porušenie sťažovateľka namieta v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ak ústavný súd za takejto situácie dospel k záveru, že v posudzovanej veci nemohlo dôjsť napadnutými uzneseniami okresného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, potom neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 listiny, ani práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru

Ako už bolo uvedené vo vzťahu k časti sťažnosti sťažovateľky týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vysloviť porušenie týchto práv, a preto spôsob ochrany poskytnutý sťažovateľkou označeným právam zodpovedal ústavným požiadavkám. To, že po posúdení všetkých okolností daného prípadu okresný súd dospel k inému záveru a nestotožnil sa s očakávaniami a predstavami sťažovateľky, ešte neznamena, že mohlo dôjsť k porušeniu jej práva podľa čl. 13 dohovoru.

Vo vzťahu k uvedenému namietanému porušeniu práva ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03), a preto ani napadnuté rozhodnutia okresného súdu nesignalizujú žiadnu možnosť takej priamej príčinnej súvislosti medzi právom sťažovateľky mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom podľa čl. 13 dohovoru a napadnutými uzneseniami okresného súdu, ktorá by

	zakladala dôvod na vyslovenie jeho porušenia. Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 284/05, I. ÚS 202/2011, II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03
súvisiace právne predpisy	zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-správca konkurznej podstaty

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.